

Turpinājums 2. lapas pusē

Turnipóluha no I. leppuáha

Vel jāpiemin, ka Rakstnieku savienības vadība kautrējās diendienā kontrolēt sekāciju vadību, kā tās sagatavo sanāksmes, bet sekāciju vadība kautrējās kontrolēt referentus — un rezultāti ir zināmi.

Voldemars Melns koreferats

MARTINS ANDERSENS NEKSE

teatrī. Krustiņa lomā — H. Liepiņš un Ilzes lomā — V. Artmane, 2. attēlā: vārdā nosauktajā Dramas teatrī, Jakubovska lomā — E. Mercs, Matijas lomā — J. Lercha un J. Krievina uz

P. Sīpolnieka ērģeļu koncertā

Rīgas koncertdzīvē zināmu svaigumu
līnēsa nesen notikušie ērģeļu muzikas
koncerti. Jaapveic LPSR Valsts fil-
harmonijas iniciatīva šī vērtīga, krāšņa,
bet līdz šim nepelnīti aizmirsta instru-
menta popularizēšanā.

1. jūnijā LVU aula E. Dārziņa vārdā
nosauktās desmitgadīgās muzikas vidus-
skolas pedagogs Pēteris Spilņnieks sniedza
plašu ērģeļu skandārbu koncertu. Pro-
grammā bija četri šāveni darbi kā-
j S. Bacha Tokata un fuga re-minorā,
Cezara Franka Preludija, fuga un variāci-
ja, mazāk pazīstamās Marsela Diprē-
varielcijas par oriģināltēmu, kā arī
padomju komponistu Kalniņa, Garutasa
un Mušeļa skandārbi. Teicamā instru-
menta pazīšana, prasme izmantot tā di-

namiskās un reģistru iespējas deva-
vīpam iespēju panākt ļoti krāsainu at-
sevišķu akorddarbu izpildījumu. Sevišķi
valdzināja Cezara Franka preludijas, fu-
gas un variācijas lielī ietūģals priekš-
nesums. Lielu interesi radīja filamu
komponista Belmana «Gotiskā svīta».
Skaidrība izpildījums saistīja ar savu
tēlainību un rūnīgo ledzlināšanas muzi-

teļaimību un rūpīgo redzīgāhsana muzi-
kas saturā. Plevčički izskanēja arī
A. Kainīņa tautiskās muzikas caurastā
fantazijā sol-minorā.

Koncertā piedāvējās arī jaunais vi-
joliņieks Haralds Birznieks, kurš atska-
ņoja vairākus skaņdarbus. Starp tiem
grības izcēl Kainīņa «Eļģiņš» un
Gurutas «Dainas» iejūtīgu sniegumu.
Mazāk apmierina vijoliņka spēle teh-
niski grūtākas vietās, kas skan sausi, bez
art'stiskās dzirksts.

Nokautisais koncerts lieku reizi aplie-
cināja, kādas bagātības sevi slēpj ērģeles.
Ceram, ka arī turpmāk līdzīgi koncerti
neizpaliks.

G. Dovgjallo

ni muzikas

stu savienības valdes plenums

vis klavierizvilkumā, bet gan simfoniskā orķestra, kora utt. izpildījumā. So fakti uzsvēra valrāki brālīgo republiku komponistu pārstāvj.

Daudz uzmanības plenumā tika veltīta

Daudz uzmanības pievēršam tika veltīts Arvīda Zilinskā un Elīnas Zālītes muzikālajai komedijai «Zilo ezeru zemē», ko mūzikā zina par vērtīgu leģendmu šajā interesantajā, klausītāju masu ļoti pieprasītajā, taču padomju muzikā pagaidām vēl maz izkoptajā novadā. Muzikālo komediju «Zilo ezeru zemē» sīki analizēja lietuviešu komponists Gaudrimcs, kas pazīstojas kā Padomju Lietuvas komponistu delegācijas loceklis.

domju Latvijas komponistu dēvēdāģu no-
lēmusi ietekš šo darbu uzvesšanai Kaunas
teatrī. Interesantas domas par A. Zilinskā
un E. Zālītes darba stiprājam pusēm un
norādījums par trūkumiem izteicma M. Ko-
vals un citi plenuma dalībnieki. Vispārē-
jais slēdziens bija tāds, ka šai komedijai
jau visticamākajā laikā pašķirams ceļš ar-
zu citu Padomju Savienības pilsētu muzi-
kālas komedijas teatriem.

luga, kā arī muzikā. A. Zilinskā muzika ir melodiska, sprāga un labi raksturo personāžus. Tiesa, ir arī trūķumi, pie kuru novēršanas, domājot par turpmākiem testu dejujiem, vajadzētu pastrādāt. Galvenie trūķums ir tas, ka visvājākais muzikālais raksturojums dots tiēti abiem varoņiem – Annai un Kazim. Viņu arījās un duetos maz siltuma un sirsnības. Jāsaka, ka arī dramaturģiski šie tēli nav tik veiksmīgi kā daži blakus personāži.

Otrs trūķums ir tas, ka muzika it kā kautrējas no savas vadošās lomas, kas iztēlā šajā žanrā pieder ar pilnām tiesībām. Bet «Zilo ezeru zemē» ir tā, ka muzika neizvairās, bet pavada katvišķo darbību. Puzlē pade vēlu ir vairākas vietas, kur muzikālais rādītājs pastiprināma.

Iebildums rada orķestrācija. Pilnā spēkā un krāšņuma orķestris gan skandir var vienīgi dejas. Taču visi šie trūķumi ir bezsērvišķi grūtiām labotām. Un muzikālais

šķiršanai grūtiņai iedabojāni. Un mūzikas komēdija "Zilo ezeru zemē" ir tik veiksmīgi uzrakstīta un komponēta, ka ir vērtīga tāds vēl pašradātā.

Par veiksmīgu sasniegumu latviešu padomju mūzikas jaunradē plenuma dalībniekiem atzina arī vairākas kompozīcijas klavierēm. Te vispirms mināmas V. Utkina "Dainas" klavierēm. Dažas no tām ir pianistiski tik interesantas un intonācijā tik tautiskas, ka, iespējams, atradīs pastāvīgu vietu pedagoģiskajā un koncertrepertuārā. Vērtīgs ieguvums latviešu klavierliteratūrā ir Lucijas Garūtas latviešu tautas dziesmu apdares klavierēm.

Jāņa Ķepiņa klavieru koncerts, lai gan jāatzīmē, ka iztirzājuma dalībnieku domas dažviet dalījās, guva zēmaķu novērtību.

lās Komitejas locekļa, izcila miera cīnītāja — radošā un sabiedriskā biogrāfija.
«Sarkanais karogs» — tā nosaukts 1905. gada jūnijā uzrakstītais Nekse «aksts par sacelšanos uz bruņukāp» [«Poljomskins». Sarkano karogu Nekse lepnī izresis cauri visai savai līgāļai un slave najai dzīvei, un sarkano karogu mēs šodien nolliccam pār viņa kapu...
Sakarā ar Martina Andersena Nekse nāvi PSRS Padomju rakstnieku savienī-

rakstnieka sleval Johanna Andersena
 Neksei.

Andersena Nekses dailrades un sabiedrības darbības nozīmī tautu savstarpējās saprašanās, kultūras saīsu, tautu draudzības un miera stiprināšanā. Mēs noliecam tavas galvas lielā rakstnieka un pilsoņa piemiņas priekšā.

rovka, Venclova, Sameds Vurguns, Gladulams, Jermilovs, Nairi Zarjans, Karavajevs, Kornelčuks, Leonidze, Leonovs, Tursuns, Pervencevs, Pogodins, Polevojs, Riļskis, Ševčovs, Surkovs, Tvardovskis, Tichonovs, Fadejevs, Erenburgs».

Andersena Nekses lileiskās grāmatas
Lai viņam veltītā mīlestība, ko šodien
Jums izsaka viņa draugi un cīenītāji visi
pasaulē, palīdz Jums šajās sēru dienās
Cilvēce neaizmirsīs Martinu Andersen
Nekst.

uzdevumā Surkovs, Šimonovs, Poļevojs».

EDĒL

bagāto mākslinieku: A. Bodera, un

9. **Junija** Latvīšu un krievu mākslas muzeja Latvijas Padomju mākslinieku saimēnības teātra dekoratoru un apformētāju uzskaites saraksts, KPFSR Nopelnieku bagātā mākslas darbinieka, Staļina premijas laureāta V. Dmitrijeva darbu izstādes ielūgums. Mākslas vēstures zinātņu kandidātes M. Požarskas un režisoras S. Radlova referāti, Sakums plkst. 15.

○ Dzintaru koncertzālē Latvīšu tautas dziesmu, muzikas un deju ansambļa koncerts. Sakums plkst. 21.

11. jūnijā Filharmonijas koncertzālē
Amatu ielā 6, spēnu dziedātāja Fernando
Kardonas koncerts. Sākums plkst. 21.

12. jūnijā Apgabala vīrsnieku namā Ukrainas PSR banduristu kapelas koncerts. Sākums plkst. 21.

o Dzintaru koncertzālē Fernando Kar
Jonas koncerts. Sākums plkst. 21.

Latvijas Pudomju komponistu savienības valdes plenums

Ceturta daļa tika ļautu raženo darbu, ko izstraucēt mēģina kara draudi. Vērienā pretspāra tautas celas pret kara kurinātājiem. Spūts masu dziesma finālā vēstī miera cīņaiņu uzvaru. Finālā jāuzskaita nozīmīgā A. Skultes mākslinieciskā sniegumi. Klausītājs to uztver nevis kā iepriekšējo tēmu ārēju paplašinājumu un atslinājumu, bet gan kā loģisku secinājumu, kas izriet no visa iepriekšējā.

Simfoniskās muzikas nozārē jaunumu reprezentējas arī virkne jauno komponistu. Piena koncertos atskaņoja Vladimirs Meleškins simfonisko poēmu "Krievu šķērsošana", Valērijs Kaminskis simfonisko poēmu "Līpnašs kaujā", Indulis Dalmāns "Simfonisko poēmu", Aldons Kalmiņš simfonisko poēmu "Dzīve uzvar". Šim ceturtajam simfoniskajām poēmām pievienā pēvērs

šam šim jaunā autoru kompozīcijām vēl ir trūkami, muzikas tēli vēl nav pietiekami pilnīgi un reljefi, dramatisks līnijas atsevišķos darbos pārāk sabiezinātas. Raksturīga jaunajiem kompozītiem ir pārspēlota aizrašanās ar metāla pūšamo instrumentu izmantošanu. Izņēmums šai ziņā ir J. Dālmans. Toties viņa poēma mazāk tēli konkrēti. Taču šie atsevišķi trūkumi neaizēno pašu galveno: mums aug jaunie kompozīti, kas grib un var sekmīgi raksturojums dots tieši abiem varoņiem — Annai un Kazim. Viņu ārējās un dušoties maz slūpuma un sirsnības. Jāsaka, ka ar dramaturģiski šie tēli nav tik veiksmīgi kā daži biasku personāži.

Otrs trūkums ir tas, ka muzika ir kaudrējas no savas vadošās lomas, kas tas šajā žanrā pieder ar pilnām tiesībām. «Zilo ezeru zemē» ir tā, ka muzika nevienā, bet pavada skatuvisko darbību. Ir rādē vēl ir vairākas vietas, kur muzikā

Par veiksmīgu sasniegumu latviešu padomju muzikas jaurandē pļņuma dalībnieki atzina arī valrākas komponistijas klasiķiem. To vispirms mināmas V. ūtina «Dainas» klavierēm. Dažas no tām ir pļāniskās, kas interesantas un intonācijā tīkautiskas, ka, iespējams, atradīs pastāvīgu pieņemšanu.

tējumu. Līdztekus interesantiem, mākslinieciski pilnvērtīgi izstrādātiem posmiem koncertā daudz bezpersoniskas muzikas, kas neko nepasaka, neizsauc klausītājā nekādu emociju.

Plenums atklāja virkni nopietnu trūkumu

uz savu 11th augsto māksliniecisko vērtību
pēdējā laikā nekur netiek atskaņoti
P. Smiļa minēja arī Jāņa Ivanova 5. sim-
foniju, aicinot to plaši popularizēt. Šād-
pašu Komponistu savienības vadības uzskat-
tiem atbilstošu viedokli savā 16. aprīļa

Latviešu Padomju komponistu savienība šādu darbu propagandēšana ir aplama. Sava viedokļa nepareizību, plēnumu no slēdzot, atzina arī P. Smilga.

Sociālistu realisma maksu. Latviesi skapražu salmes lidejsti maksimāli cieši nobriešana ļoti liela un auglīga loma bijusi Komunistiskās partijas lēmumiem norādījumiem ideoloģijas jautājumos. Tagad ar gandarījumu varam konstatēt šīs augšanas un augšupejas rezultātus.

Taču mūsu komponistu darba līdzināšanos rezultāti nedod ne mazāk pamata pašapmierinātībai. Veselas vissvarīgākājas, taču klat tautai visvairādzīgākājas nozāres mums vēl nav pat daudzāz kampierņos panākumu. Kaut arī zināms, ka pašlaik tiek rakstītas veselas četras operas. tie

numā neguvām nekāda priekšlāsta par to tapšanas gultu. Tāpat kā līdz šim sabiedrībā daudzi cilvēki, arī mēs, komponisti, neapmierināti ar mūsu darbu. Bet tas ir jautājums, kas ārkārtīgi interesē mūzikas draugus un masas. Kā jau iepriekš atzīmēts, pavisam neapmierinošs stāvoklis pie mums ir ar kārtu, kuru mēs saucam par masu dziesmas nozīmi. Vēl sliktāk ir ar mūziku tautas instrumentiem. Mūzikas tautas instrumentu

ansambļiem mums tikpat kā nav. Pienācās laiks atstēt komponistu vidū izplaidājis atbaidinājums: pilnvērtīgu muziku taču instrumentiem un ansambļiem nav vērtīgas rakstīt, jo nav kas to spēj atskaņot. Runā publicā nodas arvien vairāk talantīgu un labi apmācītu talantus instrumentu speciālistu. Ansambļa radīšanas jautājuma atzināšanas maksimālais puse valsts nesegda nepārvaramas grūtības. Tas tagad galvenokārt ir organizatorisks jautājums, pie kura atzināšanas Kultūras ministrijai jāstājas.

Latviešu padomju komponistu saime ne-
stājusies uz droša nemītigas attīstības ce-
lā ir pletiekami talantīga un nobriedu-
lai tiktu galā arī ar līdz šim nepārvarē-
tiem trūkumiem. Tādu pārliecību rada ne-
pelnīgi radošie panākumi, kas ležimē-
Latvijas Padomju komponistu savienība
valdes sestā plenuma darbu.